

Anna Mazurek

doktorantka
Wyższa Szkoła Prawa i Administracji
Rzeszowska Szkoła Wyższa

postgraduate student
WSPiA University of Rzeszów

Administracyjnoprawna ochrona zabytkowych nekropolii jako miejsc dziedzictwa kulturowego

Administrative and legal protection of historic necropolises as cultural heritage sites

Abstrakt

W artykule skonfrontowano obowiązujące przepisy prawa ze stanem faktycznym opieki nad zabytkowymi cmentarzami. Niniejsze opracowanie przedstawia analizę norm prawnych w zakresie ochrony zabytkowych nekropolii; koncentruje się na charakterystyce zabytkowych obiektów – cmentarzy oraz wskazuje na normy prawne, których zadaniem jest ochrona dziedzictwa kulturowego. Zwrócono uwagę na kwestie postępowania i opis procedur związanych z objęciem ochroną zabytkowych nekropolii, a także wyszczególniono instytucje odpowiedzialne za sprawowanie tej ochrony i zakres ich zadań. Podkreślono znaczenie ochrony zabytkowych obiektów – cmentarzy jako ochrony wartości, jakimi są dziedzictwo narodowe oraz tożsamość narodowa, prawna opieka nad zabytkowymi cmentarzami nie skupia się bowiem wyłącznie na ochronie miejsc pochówku ze względu na poszanowanie zwłok i w hołdzie zmarłym zasłużonym ojczyźnie, ale na równi dba o dziedzictwo kulturowe i otacza ochroną zabytkowe obiekty nekropolii o dużej wartości artystycznej, historycznej i kulturowej. Nie pominięto również problematyki opieki nad zabytkowymi polskimi cmentarzami położonymi poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, a także źródeł finansowania renowacji zabytkowych obiektów oraz charakterystyki cmentarzy, które pełnią rolę wyjątkowych muzeów.

Słowa kluczowe: opieka nad zabytkami, zabytkowe cmentarze, dobra kultury, gminna ewidencja zabytków, cmentarz jako muzeum, cmentarz wojenny, zabytkowy grób, miejsca pamięci, poszanowanie dziedzictwa kulturowego

Anna Mazurek – doktorantka WSPiA Rzeszowskiej Szkoły Wyższej w dziedzinie nauk prawnych, magister ekonomii, członek Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Przemyślu.

Abstract

The article confronts the current legal regulations with the actual state of guardianship of historic cemeteries. This study presents an analysis of legal norms in the field of protection of historic necropolises; it focuses on the characteristics of historic cemetery objects and indicates the legal norms whose task is to protect cultural heritage. Attention was drawn to the issues of proceeding and description of procedures related to the protection of historic necropolises, as well as the institutions responsible for the protection and the scope of their tasks. The importance of the protection of historic cemetery objects as a protection of values such as national heritage and identity was emphasized, as the legal care of historic cemeteries is not only focused on the protection of burial sites due to the respect for the bodies and in tribute to the deceased with merits for their homeland, but also takes care of cultural heritage and protects historic necropolis objects of high artistic, historical and cultural value. The issues concerning the protection of historical Polish cemeteries located outside the borders of the Republic of Poland, as well as sources of funding for the renovation of historic buildings and the characteristics of cemeteries, which serve as exceptional museums, were also taken into account.

Keywords: guardianship of monuments, historic cemeteries, cultural assets, municipal inventory of monuments, cemetery as a museum, war cemetery, historic grave, memorial sites, respect for cultural heritage

Anna Mazurek – PhD student at the WSPiA University of Rzeszów in the field of legal sciences, Master of Economics, member of the Society of Friends of Science in Przemyśl.